

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a »Képes Világlap«-pal együtt
Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz
a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
ÜGYVED

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomd ája

DÓSA JÓZSEF

1845—1913

Kunszentmárton községnek nagy halottja van. A kérelhetetlen halál meglátogatott bennünket, és magával vitte azt, ki kedves volt szívünknek, ki nélkülözhetetlen volt mindannyiunknak.

Dósa József plebános nincs többé. Péntekre virradóra kilehelte nemes lelkét, hajnalhasadáskor megtért Alkotó-jához.

Váratlanul ért bennünket a haláleset. Megdőbvenve állunk koporsója előtt és gondolkozunk a Végzet kifürkészhetetlen utairól. Volt — nincs. Ma még csupa kedély, vidámság, — másnap már halott, élettelen semmi.

Sajog a szívünk, fáj a lelkünk elmulni látni azt, ki jobb, derekabb volt nálunknál, kinek a szive a szeretet melegével volt tele mindenki iránt, kinek csak jóbarátja volt, ellenben ellenséget sohasem ismert.

Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Ez az isteni szózat ragyogta be egész életét. Szerette embertársát, őszintén, igazán, — annak jóvoltáért imádkozott reggel, délben, este, — az ő nagy szive akkor volt nyugodt, boldog, ha jót tett, ha magához ölelte az önmagában meghasonlottat.

A gyűlölet ismeretlen volt előtte. Aki őt kövel megdobta, kenyérral dobta vissza. Aki őt szidta, gyűlölte, azért imádkozott — és annak megbocsájtott, mert az ő szive haragudni nem tudott senkire.

Dósa József élete nyitott könyv volt, melynek minden egyes lapját ismerte az ember. És ez az áldott lelkű, jó pap, kinek szive csupa szeretettel volt tele, megkapta jutalmát, szeretetért szeretetet kapott, — hivei szeretete, hozzávaló ragaszkodása sugározta be élete utolsó napjait.

Dósa József hú fia volt Kunszentmártonnak. Egy negyed századon át dolgozott érte ifju hévvel és nagy kitartással, — és ő volt a legboldogabb, ha valamicskét használhatott szülővárosának.

Most már ő is halott. Elköltözött tőlünk, elment szebb, jobb hazába, a szeretet honába, mi pedig sirunk, mert

Kunszentmártonnak egyik legjobb fia halt meg benne.

Dósa József 1845. évben született március 30-án, mint Dósa György kunszentmártoni földbirtokos tizenkettedik gyermeke. A család elhatározta, hogy a legkisebb fiut papnak nevelik, azért József alig töltötte be a tizedik évét, elvitték Egerbe, hogy ott a tudós papok felügyelete alatt testben, lélekben megerősödjön nemes hivatására. Az 1870. év augusztus 15-én pappá szentelik és még e hónapban a Dósa-család nagy ünnepélylél tartotta meg primitiáját.

Első állomása Apatfalva lett, ahol Sebestyén József, a hős 48-as honvéd alatt káplánkodott. De nem sokáig volt káplán. Érseke, Samassa József 1872-ben Napkorra nevezte ki plebánossá, hol egészen 1888 június 29-ig működött, hivei teljes megelégedésére.

Az 1888. év döntő jelentőségű Dósa József életében. Ekkor volt Kunszentmártonban a plebanos-választás és a fiatal napkori pap leghőbb óhajta az volt, hogy hazakerüljön szülőföldjére, Kunszentmártonba. Óhaja teljesült. Samassa József Dósa Józsefet nevezte ki a dus javadalmazásu kunszentmártoni plebániára, ki Peter-Pál napján mutatkozott be hiveinek.

Hiveimet vallásossá, munkássá és művelté óhajtom és akarom tenni, — mondotta a szószékről — és azután élete e hármas munka megvalósításán telik el.

A kunszentmártoni hivek elég vallásosak voltak akkor is, azonban ő fokozni óhajtván bennük a vallásosságot, két ízben, 1890-ben és 1896-ban elhozta a jezsuitákat oktatni, tanítani a népet.

Majd addig fárad, buzgólkodik, míg a csonka torony eltűnik és a szép, sugár torony tűnik fel a nép örömére. 1896. nyarán teszik fel az új toronyra a gömböt a nép örömrivalgása között.

És mindez Dósa József plebános érdeme, ki házról-házra járt, hogy a szükséges pénzt előteremtse. Sikerült is neki.

Időközben a kunszentmártoni templom szűk lett, azt nagyobbítani kellett. Ismét Dósa József állt elő, beszélt, gyűjtött, agítált addig, hogy a templomhoz két mellék-hajót építtetett a város és belsejét művészekkel kifestette. 1910. év szeptember ha-

vában szentelte fel szép templomunkat Szmrecsányi Lajos egri érsek, akkor még felszentelt püspök nagy ünnepségek között.

Dósa József volt a legboldogabb, hogy a szép templomot felépíthette, büszke volt arra, hogy az egész környéken nincs olyan szép templom, mint Kunszentmártonban. Szerette kalauzolni az idegeneket, megmutogatott nekik mindent, de azt soha nem mondta, hogy e szép templom létrehozásában neki oroszlánrésze van.

Dósa József végtelen szerény ember volt. Akármit tett, akármit alkotott nagy fáradsággal, azzal nem dicsekedett, mikor kész volt, felvonult, a dicsekvést átengedte másoknak. Szóval, tettéért, munkájáért jutalmat nem kért soha, élete végéig megmaradt egyszerű fekete papnak, nem ékesítette derekát vörös öv, nem volt semmi címe, rangja, csak egyszerűen: kunszentmártoni plebános; pedig, ha pap megérdemelte a vörös övet, a süveget jelentő címet, rangot, úgy Dósa József volt az, ki első sorban megérdemelte azt. Azonban ő nem kért, nem könyörgött. Amilyen igazi pap volt itt lenn hivei között, olyan volt fenn az érsekségnél is, hol puritán jellemét nem ismerték, megjelenésében — mely csupa egyszerűség volt, — gőgöt láttak, így ezt a jó papot félre ismerték és míg a fiatalabb papokat felruházták címekkel, addig ő róla megfeledkeztek. De Dósa József mindezzel nem törődött. Nem kellett neki vörös öv, cím, rang, mint egyszerű pap haladt az utján és dolgozott tovább annyit, mint tíz esperes és husz kánonok együttvéve.

Dósa József a munka embere volt. Amint elfoglalta plebániáját, az iskolaszék élére került. Nagy változáson megát alatta az iskola. A tantermeket és tanítókat szaporítja, a zugiskolákat megszünteti. Az ő igazgatása mellett rendszer irányban terelődik a tanügy Kunszentmártonban. A tanítók igazi atyja volt, segítette, gyámolította őket.

1902 évben községivé, 1910 évben pedig állámivá lett az iskola. Dósa József azért az iskola élén marad. Mint okos és szülővárosát szerető pap belátta azt, hogy az iskola terheit a nép

nem bírja el, azért beleegyezett abba, hogy a felekezeti iskola előbb községivé, majd államivá legyen.

De nemcsak a vallásos élet emelése és a tanügy terén nagyok a Dósa érdemei, kiváló volt minden téren, résztvett községének minden ügyes-bajos dolgában, ott dolgozott hová küldték, parancsolták.

Ez év június 29-én töltötte be plebánosságának 25-ik esztendejét. Fényes ünnepeket akartak rendezni a tiszteletére, de ő azt nem engedte. Ne ünnepejünk, — mondotta, — rossz idők járnak a magyarra. Elmaradtak az ünnepek és csak a beavatottak üdvözölték a szegény plebánost 25 éves jubileuma alkalmából.

Nagy, igazi csapás Kunszentmárton községre Dósa József halála. Elvesztette benne legmunkásabb, legönzetlenebb fiát. Méltán sirathatjuk őt, mert megérdemli könnyeinket, megérdemli, ha gyászoljuk, mert tetőtől-talpig igaz ember volt.

Árviz.

Eljött az eső, eljött az árviz, eljöttek a szelek... és nagy lón a romlás. Máté 7. 27.

Haragszik ránk az Isten, végig suhogtatja fölöttünk büntető vesszeje sújtó csapásait, reánkzúdítja a háborgó elemek féktelen özönét; az aranykalásos vetésbe nem csengpeng a kasza, nem kacag fel az aratók pajzán dala, nem csattog a magas meny kárpitján hajnalhasadtakor a pacsirta-ének, nincs élet a mezőn, sehol, semerre, mert „eljött az eső, eljöttek a szelek“.

Ez a magyar sorsa. Küzdeni, minden erőmegfeszítéssel törekedni egy ismeretlen nagy cél felé s amikor már a révbe képzeli magát, amikor az élet tündérszigete csak egy hajítás tépelt hajójához, akkor feltámad az orkán és ragadja magával, vonszolja ellenállhatatlanul, messze, a nyomor, az éhség, a megvetettség siralmas világába, az életboldogságról álmódó magyart.

Sújt az Ur, kegyetlenül sújtja ezt az inséges hazát. Alkotmányos szabadságunk ezer évig építgetett bástyavárát örült rajongók által leromboltatá, láncot veret a szárnyas gondolatra, víztengert bocsát a gazdag vetésre... Mindenütt zuhog az eső, sikolt a vihar, bömböl az árviz... Mindenütt csupa kétségbeesés, jaj, zokogás, siralom és nyomoruság... Erdélyt elvitte az árviz, el a nagy Alföld egy részét s hová viz nem jutott, rombol a vihar, a szél... Földönfutó lett megint a magyar. Semmije szegénynek.

A buza vágatlanul kint rothad, vagy keresztbe, asztagba zöldül ki, válik semmivé. Megadta a Mindentmozgató a termést és szemünk láttára most veszi el, hogy annál égetőbb legyen az éhezők nyomora a földhöz ragadt, semmibe vett magyar vonagló vergődése.

Fekete felhők, jéggel, viharral teli, huzódnak föl lassan a látóhatár fölé. Viharos felhők, jajh, beh siralmat hozók.

Olyan vadborus a jövő ege. Csupa felhő, csupa feketeség. Sehol egy reménység. Néha lobban, lobog valami fény a távol messziségbe s találgató össze-vissza kérdőn nézi azt a magyar. Nem tudja, villám-e az, vagy országa ég-e ott a Dráva Száva parton? Nem tudja, mi az, csak sejti, hogy az valami nagy, végzetes szerencsétlenség lehet.

S ha az is, talán megérdemeljük. Mi magyarok nem tudunk akarni. Más nemzet elszöppönné, kidobná testéből a nemzeti eszmével ellentétbe helyezkedő férges elemet. Mi nem dobjuk ki. Tűrjük az arcücsapásokat.

És emiatt haragszik ránk az Isten; elküldé az esőt, az árvizt, a szelet.

m. i.

Gyermekcsere.

Már az elmúlt tanévben meghonosítottuk a gyermekcsere intézményét s szándékunk azt a reánk következő tanévben szélesebb körre kiterjeszteni.

A gyermekcsere tudvalevőleg abban áll, hogy az itteni szülők a következő tanév tartamára elcserélik gyermekét egy torontál-megyei németajku gyermekkel, úgy, hogy az itteni gyermek lent Torontálban a német nyelvet, a német gyermek pedig itt a magyar nyelvet sajátítja el.

Nem akarom hosszasan kifejteni, hogy milyen üdvös és áldásos ez az intézmény, hanem csak röviden utalok arra a példabeszédre: „mindenki annyi ember, ahány nyelvet beszél.“

De gondolja el minden szülő, hogy nem tudhatja előre, hogy a gyermekét — ha az majd felnő — hova veti a sors; s mily jól jön akkor, ha az több nyelvet is tud.

Felnőtt korban nem képes az ember már más nyelvet megtanulni, de a gyermek játszva sajátítja el az idegen nyelvet.

Példa erre a tavaly itt elhelyezett sváb gyerekek, akik az alatt az egy év alatt teljesen megtanultak magyarul.

Ezért a gondos és előrelátó szülő, aki gyermeke valódi érdekét szívében viseli, módot ad gyermekének, hogy az még fiatal korában más nyelvet is megtanulhasson, nehogy ez okból valaha fönnakadjon.

A józanul előrelátó sváb szülők már régen belátták ezt s Szegedet, Makót, Félégyházát stb. elárasztották cserével.

Tavaly a cserét itt is meghonosítottuk, hogy a mi polgáraink gyermekei részesedjenek ennek áldásaiban.

Ugyanis a vagyonos uri osztály német bont és francia nevelőnőt tart a gyermeke mellett, hogy az által megtanulja azt a nyelvet.

Ezt a drága passiót azonban kevesen engedhetik meg maguknak.

Középtehetős szülők német városba adják kosztba a gyermeküket; de ez is költséges, mert a havi kosztpénzt el kell vonnia az itthoni családtól.

A csere a legolcsóbb, — mert a mi gyerekeink helyett az idegen eszik itt, — s mégis így olcsón is ugyanazt érjük el, amit a vagyonos szülő a bon és nevelőnő tartással s illetve a másik a kosztbaadással. Sőt annyiban előnyösebb még a csere, mert a gyermek más levegőbe kerül, más vidéket ismer meg s így tágul a látóköre; végre pedig a sváb gyerek megmagyarosítása által a magyar hazának is jó szolgálatot teszünk.

Felkérjük tehát az érdekelt szülőket, hogy jelentsék be csereszándékukat Schöber Alajos igazgató urnál s mi aztán a cserét megcsináljuk. Tanácsos a bejelentést rövidesen megtenni, hogy már augusztus elején mindenki tudja, hogy hova megy.

Felkérünk ezenfelül minden érdeklődőt, hogy hazafias és üdvös szándékunkban propagálás által segítségünkre legyen.

Kauten Miklós.

Hirek.

Kunszentmárton, július 20.

† Dósa József halála.

Váratlanul érte a kunszentmártoniakat Dósa József plebános halála. Senki sem hitte, hogy az erőteljes ember ilyen hamar befejezi pályafutását. Az évvégi iskolai vizsgálatokat még ő vezette viruló egészségben. Julius elején meghült, de azt is kiheverte. A 69 év terhe, meg az asztma nehezdedtek rá és talpra állni bizony már nem tudott.

Jó kedélyét halála órájáig megőrizte. Csütörtökön egész nap a kertben sétált és jóízűen megvacsorázott. Éjjel 11 órakor orvosságot vett be, majd elaludt. Éjjel egy órakor köhögni hallották hozzátartozói, bementek szobájába, az orvosságos pohár a földön hevert, — azonban benne már nem volt lélek. Akkor szállt ki magasztos lelke, mikor ápolói bementek hozzá.

Dósa József plebános halála mély gyászba ejtette a kunszentmártoniakat. Sajnálja, siratja mindenki az áldott, jólelkű papot. Minden középületre kitűzték a gyászlobogót, emberek, asszonyok gyászba öltöznek és úgy zarándokolnak el szeretett plebánosuk kopsorsójához.

Egész nap zúgnak a harangok, halottja van Kunszentmártonnak. Meghalt a jó lelkiatya.

Temetése ma délután 5 órakor lesz. A temetést dr. Uhlár István pápai praelátus, szentesi plebános végzi nagy papi segédlettel. Bene Mihály mesterszállási plebános pedig a bucsu-beszédet fogja tartani.

Dósa József halála az egész vármegyében nagy részvétet keltett. A résztvétáviratok özöne érkezik a plebániái hivatalhoz és a családhoz.

A plebánia ügyeinek vezetését Csetkovics Miklós első káplánra bízta az érsek.

A szeretett plebános haláláról kiadott gyászjelentések szövegét az alábbi sorozatban, szóról-szóra közreadjuk. Ime:

*A kunszentmártoni alesperesi kerület papsága szomorodott, de Isten akaratán megnyugvó szívvel jelenti, hogy szeretett oltártestvére idősb Dósa József kunszentmártoni plebános megyebizottsági tag életének 69-ik, áldozó papságának 43-ik évében folyó hó 18-án éjjel 1 órakor rövid szenvedés után, az Ur Jézus vigasztaló kegyelmeivel megerősítve visszaadta lelkét Teremtőjének. Földi maradványait július 20-án vasárnap d. u. 5 órakor helyezték a feltámadás boldog reményében, a kunszentmártoni sírkertben pihenőre; az engesztelő szentmiseáldozatot pedig július 21-én, hétfőn, mutatjuk be elköltözött drága lelke üdvéért az Egek Urának. Kelt Kunszentmárton, 1913 évi július 18. Az örök világosság fényeskedjék neki!

*Kunszentmárton község képviselőtestülete mint a kegyuri jog képviselője, fájdalommal tudatja, hogy szeretett plebánosa: főtisztelendő idősb Dósa József községi képviselő, allami el. iskolai elnök, megyebizottsági tag, életének 69-ik évében, f. hó 18-án éjjel 1 órakor, rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultat 1913. július hó 20-án délután 5 órakor fogjuk a kunszentmártoni alsó-temetőben örök nyugalomra helyezni. Kunszentmárton, 1913. július 18. Nyugodjék békecségekben!

*Az összes rokonság szomorodott, de a jószágos Isten kifürkészhetetlen végzésén megnyugvó szívvel jelenti, hogy szeretett rokonuk idősb Dósa József a kunszentmártoni róm. kath. egyház plebánosa, megyebizottsági tag, a helybeli áll. elemi iskolai gondnokság elnöke, községi képviselőtestületi tag, folyó hó 18-án éjjel

1 órákor rövid szenvedés után, az Ur Jézus vigasztaló kegyelmeivel megerősítve, visszaadta lelkét Teremtőjének. Földi maradványait július 20-án, vasárnap délután 5 órákor helyezték a feltámadás boldog reményében a kunszentmártoni alsó temetőben levő családi sírboltba pihenőre; az engesztelő szentmiseáldozatot pedig július 21-én, hétfőn ajánljuk fel drága halottnak lelke üdvösségeért. Kunszentmárton, 1913. évi július 18. Imádkozzunk, hogy az Ur maga legyen nagy jutalma az ő hű öreg szolgájának!

— **Athelyezés.** Szmeceányi Lajos egri érsek Szlovacsik Janos kunszentmártoni első káplánt Aldebrőre adminisztrátorrá nevezte ki, helyébe pedig Gulyás István aldebrői adminisztrátort helyezte át Kunszentmártonba.

— **Községi közgyűlés.** Kunszentmárton község képviselőtestület 1913. július hó 21. napján, azaz hétfőn délelőtt 10 órákor a község-háza tanácstermében rendes közgyűlést tart a következő tárgyakkal: A pusztatényő — kunszentmártoni h. é. vasút r.-t. 1912. évi üzletéről előljárásági jelentés. A vermek helye hasznosbérbeadása tárgyában megtartott árverésről jelentés. A kir. törvényszék értesítése Bakóczy István kir. törvénysz. bírónak, mint a kunszentmártoni arányosítási perben hozott bírói egyezség végrehajtójának athelyezése tárgyában. Az 1911 évben előlegezett hitoktatói díjnak visszatérítése tárgyában jelentés. A kunszentmártoni határban levő s a közbirtokosságtól kapott ingatlanoknak értékesítése tárgyában előljárásági jelentés. Bizalmi férfiak kiküldése az 1913 évi adókövetési tárgyalásokra. Az 1914 évi községi közmunkaköltségvetés és előterjesztés a közmunkamérvőnek és váltáság árának megállapítása iránt. F. Molnár István kérelme 1913 évi kéményadó tartozásának helyesbítése iránt. Borital és hús-fogyasztási adó beszedési jognak újabb 3 évre leendő megváltása tárgyában előterjesztés és a megváltási tárgya sra megbízottak kiküldetése. Zsidó Janos vágóhid tisztító kérelme fizetés felemelés iránt. Nédó Mihály kérelme két kiskorú unokája részére havisegély megszavazása iránt. Özv. Kiss Józsefné Bori Erzsébet kérelme havisegély iránt. A hordójelző hivatal építése alkalmából a felügyelettel megbízott mérnök részére tiszteltdíj megszavazása iránt előterjesztés. Bemutattatik a régi virágkertetől íj. Tomonyicka Józsefné eladni szándékolt házhelyre vonatkozó adásvevési szerződés. Rostás Mária községi illetőségének tárgyalása. Özv. Farkas Istvánné Sindely Veronika községi illetőségének tárgyalása. Szécsényi-utca kinyitása iránt

előterjesztés. Hegedüs Lukácsot érdeklő utca-szabályozási ügyben előterjesztés.

— **Uj lap.** Szolnokon, „Független Lap” címmel új politikai lap indult meg Hild Viktor szerkesztésében. A „Független Lap” hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap jelenik meg és Kossuth Ferenc politikájának a terjesztője.

— **Tűzoltók mulatsága.** A kunszentmártoni önkéntes tűzoltó-testület augusztus hó 10-én a felső-temető melletti Erzsébet-ligetben mulatságot rendez. A tűzoltók erre az alkalomra az Erzsébet-ligetet átalakítják. Lesz népiünnepély, tűzijáték és mindenféle Kunszentmártonban még ismeretlen különlegességek. Már eddig is óriási az érdeklődés a tűzoltók mulatsága iránt, de az érdeklődés még nagyobb lesz, ha a község megismeri a népiünnepély műsorát. Ez a mulatság azért is érdekes lesz, mert ez az első az Erzsébet-ligetben és így a tűzoltókra hárul a feladat, hogy az Erzsébet-ligetet felszenteljék. A programot legközelebbi számunkban közölni fogjuk.

— **Hirdetmény.** Kunszentmárton község előljárásága, a Kunszentmárton község határában az 1909. évi V. t.-c. értelmében végrehajtott új osztálybasorozás ellen benyújtott fellebbezésekre a földadó-bizottság által hozott határozatokat magában foglaló 2. sz. felszólalási jegyzéket 30 napi, a mai napon kezdődő s az augusztus hó 15-én végződő közszemlére tette ki. Erről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a megyei földadó-bizottság netalán sérelmesnek tartott határozata ellen augusztus hó 15. napjáig Böszörményi Pál pénzügyi titkár, megyei földadó-bizottsági előadónál (Szolnok, Damjanich-tér) feljebbvezéssel élhetnek. A fellebbezés joza megillet minden földadófizető érdekelteit. A fellebbezések indokolandók. Általánosságban tartott fellebbezések érdemlegesen nem tárgyalatnak.

— **A „mészárosító részvénytársulat”** felszámol, miért is a felsőgallai és miskolci égetett meszet ezentúl a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat (Budapest. V. Zoltán-utca 2.) közvetlenül árusítja.

— **Garázdálkodó csendőrök.** Nem lep meg bennünket az a hír, hogy a tiszakürti csendőrök július hó 12-én össze-vissza vertek egy szerencsétlen elmebeteg embert, egy szemernyit se lep meg, mert hozzá vagyunk a csendőr urak részéről az ilyesmihez szokva. Az eset a következő: Balla Zsigmond tiszakürti lakos, akiről köztudomásu, (csak a csendőrség nem tud róla) hogy elmebeteg, július hó 12-én Molnár Lajos állandó felügyelőjével elment a borbély-műhely elé. Molnár bement nyiratkozni, ő pedig kívül maradt, bár ne maradt volna, mert arra jött két tiszakürti csendőr, akire — örültek módjára — Balla Zsigmond megjegyzést tett. A megjegyzésre a két csendőr agyba-főbe verte Ballát, balkarját átszúrták úgy, hogy a szerencsétlen súlyos sérüléseket szenvedett. Ez mind világos nappal és Európában történt. Balla Zsigmondot, a tiszakürti csendőrök szerencsétlen áldozatát, a szolnoki kórházba szállították.

— **Thierry A. gyógyszerész balzsama és Centifoliakenőcse.** Főképp nyáron utazások és turákon kitűnően beváltak ezen közismert, megbízható szerek. A nagy melegben oly gyakran előforduló gyengeségi rohamok és ájulásoknál elsőrangú segítséget nyújtanak. A gyümölcsidényben gyakori kolika görcsök, emésztési zavarok és hüléseknél mindenkor bevált szerek. A kenőcs megfizethetetlen értékű sebesülések, zúzódások, daganatok stb. ellen és minden háznál kéznél legyen. Ne fogadjunk el tehát értéktelen fluidokat s forduljunk rendeléssel Thierry A. gyógyszerészhez, Pregrada, Rohitsch mellett.

— **Megszökött gyermekek.** Rendőrségünk megkeresést kapott, hogy a szegedi gyermekmenhelyről a hódmezővásárhelyi szemkórházba gyógyítás végett elhelyezett Pauzer Arzen 14 éves gyermek három társával folyó hó 9-én megszökött. Rendőrségünk folyó hó 18-án Pauzer Arzent Kunszentmártonban elfogta, ki azonban társairól felvilágosítást adni nem tud. Pauzert tegnap visszavitték Hódmezővásárhelyre.

— **Népfelkelők szemléje.** Az idén a népfelkelők szemléje elmarad és így jelentkezni sem kell.

Fogaim.

Írta: Nagy Zoltán.

Mindenekelőtt előre bocsájtom, hogy nekem harmincnégy fogam volt. Ebből még most is meg van harminchárom. Tehát még mindig több egygyel mint más becsületes embernek.

— Vajjon miért? — kérdi nyájas olvasóm.

— Azért, hogy több fajjon.

Egyet még akkor kiluzattam, mikor „kiskorú” voltam. Még pedig igen sajátzerűen. Elmondom.

Egy szép nyári délután, mikor a nap vakítóan szórta sugarait, mikor a dalos madárkák fülbemászóan trilláltak, mikor a szellő a zizegő lombok között búbjósan suttogott, akkor jaggattam én keservesen egy meglódult fog miatt, amely mozgott ugyan, de jószántából kiesni nem akart.

Látja kocsisunk, az öreg Miklós bácsi, hogy mennyire oda vagyok s részvevően kérdi.

— Miért ri ifiur?

— Jaj Miklós bácsi, mozog a fogam, de nem akar kijönni.

— Hát a fogának tetszik fájni?

— Dehogyan tetszik. Nem tetszik, de azért mégis fájt.

— No mindjárt segíték én rajta. Üljön le ide a földre, oszi' kösse a fájós fogára ezt a madzagot.

Ugy tettem, amint az öreg mondta. Leültem a földre s lemadzagoltam a fogamat.

Az öreg bement az istállóba. Kivezetett egy lovat, mellém állította, a madzag végét a ló farkára kötötte s a kezében levő ostonnal

egy nagyot vágott a lóra. A ló hasba rugott, hanem azután nagyot ugrott s a fogamat is elvitte. A kura elég drasztikus volt, de használt.

Megmaradt azonban még harminchárom fogam. Elég ez is tökéletesen.

Nem is képzeli, akinek egészséges fogai vannak, hogy mily borzasztó csak egy rossz foggal is birni.

Tessék most ezt a borzasztóságot harminchárommal megsokszorozni. Harmincháromszoros borzasztóság jön ki belőle.

Tökéletesen elég volna arra, hogy öngyilkossá legyek, de minthogy tagja vagyok egy erkölcsnemesítő egyesületnek, melynek alapszabályai tiltják az öngyilkosságot, ez uton nem szabadulhatok meg a rossz fogaim okozta fájdalomtól.

Nem csekélység ám az — kérem alásan — mikor teszem azt, mind a harminchárom elkezdi egyszerre fájni! Tessék csak megpróbálni!

Az alsó sornak a hideg, a felső sornak pedig a meleg árt. Levest, főzeléket nem ehetem, mert meleg, sört nem ihatom, mert hideg. Azt pedig mindenki tudja, hogy a leves hidegen, a sör melegen nem jó.

Hussal szintén nem táplálhatom magamat, mert ennek megőrléséhez nem elég erősek a rágó eszközeim.

Egyetlen táplálékom a frissen fejt tej. Ez se nem meleg, se nem hideg. Csak langyos. Rágni sem kell.

— Miért nem gyógyítottam a fogaimat!?

Hiszen a tömjéntől kezdve az ausztráliai fogkivonatig mindent megpróbáltam már, de hiába, hiába.

Milyen kin azt nekem látni és hallani, mikor valaki valamit jóízűen ropogtat.

Oh, hogy szeretném egy kalapáccsal minden fogát kitorpedelni, hogy ne büszkélkedhessék úgy velők.

Hát még mikor valami erőművész mázsás súlyokat emelget a fogain! Ez esik csak végtelenül rosszul!

Ha már bejött az egyenlőség, miért nem jött be a fogak közé is? Miért nincsennek nekem olyan jó fogaim mint másnak, vagy miért nincsennek másnak is olyan rosszak, mint nekem?

Néha a véletlen hatékony gyógyszert juttat a kezembe.

Például a multkor is elkezdtek fájni. Előbb csak szőlóban egy. Aztán duettben, quartettben végre fisharmóniában mind a harminchárom.

Főlséges multság volt. Kéjes gyönyöröret futotta át egész valómat. Mintha minden fogamba egy ördög bujt volna, mely prűszkölve, bömbölve igyekszik kiszabadulni.

Van egy sereg medicinas üveg a mosdómon. Fenéig ürítem mind, nem használ. A fogaim csak fáznak, sőt ama bizonyos ördög már köhög is.

De még egy üveget talállok, amely eddig szerényen a sarokban volt meghuzódva. Fölhajtom... s vége a fogfájásnak. Mintha elmesztették volna.

Ezután nyugodtan aludtam át az éjszakát. Reggel ezekkel a szavakkal költ fel a feleségem:

— Hová tette a Margitka szemvizét?

(Folytatjuk.)

— **Vigalom.** A csépai Ipartársulat f. hó 27-én, Palotai József vendéglőjének összes helyiségeiben, a római katolikus templom festése javára 1 korona belépődíj mellett táncvigalmat rendez.

— **Borital és husfogyasztási adó.** A kir. kincstár és Kunszentmárton község közönsége között az állami borital és husfogyasztási adóbeszedési jogának megváltása tárgyában kötött szerződés a folyó év végéig lejár. A kir. pénzügyigazgatóság 29.288/III 913. számú rendelete szerint ezen adóknak az 1914. illetve 1915. és 1916. évekre való biztosítása iránt az egyezkedési tárgyalás a község házában július hó 23-án (a jövő héten szerdán) d. e. 9 órakor fog megtörténi.

— **Az államvasut figyelmeztetése.** Az államvasut igazgatósága felhívja a birtokosokat, hogy a vasuti pályatesttől 100 méteren belül szalma, vagy egyéb kazalokat ne rakjanak, mert ha tüzeset támad, azért felelősséget nem vállal.

— **Csontképződési és fogzsi nehézségeket nem szenved át az a csecsemő, kinek az elválasztás pillanatától kezdve a Phosphatine Faliere-t használják tápszer gyanánt.** Ma már minden gondos anya egyetlen chajtása gyermekét az elválasztás idejétől kezdve csakis e világhírű kitűnő gyermektápszerrel etetni, mert a Phosphatine Faliere nagyon könnyen emészthető, igen kellemes ízű, 1 doboz 3 korona 80 fillér minden gyógytárban.

— **A Körös.** Szünőfélben a veszedelem, a Körös vize apad. Tegnap mér 7 mm. 33 cm. volt a vizállás. Ha az apadás így halad, akkor a kiöntött területek hamarosan felszáradnak a víz alól.

— **Repülőnap Szarvason.** Mult számunkban jeleztük, hogy Székely Mihály szarvasi születésű aviatikus ott felszállani fog. A felszállásból azonban a nagy szélvihar miatt nem lett semmi. Ma délután 3 órakor fog felszállani Székely Mihály, ha ugyan ismét nem fog valami akadály kő-bejönni.

— **Birtokváltások.** A kunszentmártoni kir. járásbíróság telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltások jegyeztettek be: Balla Antal és neje megvették Bognár József házáat 1700 koronáért. Glück Adolf és neje megvették Benke Ferenc házáat 3600 koronáért. Szaszko Elek és neje megvették özv. Tóth Jánosné, Nyilas Katalin házáat 1000 koronáért. Balla István és neje megvették özv. Selebb Sándorné házáat 5000 koronáért.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1913. július 12-től július 19-ig születtek: Lázi Ilona, Holló János.
— **Házasságot kötöttek:** Joó István János és Molnár Ida, Nagy Ferenc és Gulyás Julianna.
— **Elhaltak:** Özv. Apadi Jánosné Berkó Terézia 83 éves, Ipacs Józsefné Kanyarecz Apolló 65 éves, Dósa József 69 éves.

Cirbusz Józsefnél

gazdasági serszámok vannak eladók. Kocsi-borona, vontatómasina, eke, lajt, kocsi stb.

A cséplési idényre teljesen új kölcsön zsákok

kaphatók
Hegedűs Lukács
régí vásártéri üzletében.

Kettő, esetleg három szobás **utcai lakás** szeptember hó 1-től kezdődőleg **haszonbérbe kiadó**
Kiss Péter helybeli uri szabónál Batthyányi-utca 73 szám. — Ugyanott egy szorgalmas fíu **tanulóul** felvétetik.

Hirdetéseket

mérsékelt díjazás mellett közöl
lapunk kiadóhivatala. Piactér.

RENNERIT

ASBEST-PALA
**LEGERŐSEBB
LEGJOBB
TÜZBIZTOS**

RENNER CASPÁR FIAI
PÁRKÁNY (ESZTERCOM/M)

GYÁRI LERAKAT: Kunszentmártonban,
IFJ. TOMONYICKA JÓZSEFNÁL.

A világ legjobb tetőfedő anyaga.

Uj lakatos műhely

Alulírott értesitem Kunszentmárton község mélyen tisztelt közönségét, hogy helyben, Király-utca 933 sz. alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

lakatos műhelyt

létesítettem. Elvállalok szakmámba vágó mindennemű munkát és pedig gazdasági gépek, varr gépek, mérlegek renoválását és épületmunkák ujonnan előállítását kifogástalan pontossággal és olcsó ár mellett. — Tisztelettel kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását.

Tisztelettel

Papp Albert
lakatos-mester,
Kunszentmártonban.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Utólérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknek, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyuladást, rekedtséget és gégbajokat megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgöres és kólika ellen. Gyógyha ásu aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbűznel, va amint az összes száj- és fogbetegségek, bülfogés ellen, megszünteti a száj-, vagy gyomortól eredő úzt. Jó hatású pántlikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolerá, vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: **Thierry A Órangyal-gyógytárának, Pregrada, Rohitsch mellett.**

12 kis, vagy 6 dupla, vagy 1 nagy specialüveg 5.60 korona.
Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyerekágyas nőknél fájó emlők, tejmegin-dítás, rekedés, emlőkeményedés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, csontszú, fekélyek, ütés, szúrás, lövés, vágás, vagy zuzodás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására, mint: füveg, szálfka, por, serét, tűske stb. kinövések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, féreg, rothadás, körömgyülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknek előforduló fölfekvésnél, vérkelekésnél, fülfolyságnál, valamint kipálás esetén csecsemőknek stb. kitűnő hatású.

2 tégely ára K 3.60 a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógytárban, valamint az ország legtöbb gyógyszerertárban. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utódiál, Radanovits Testv. drogueriákban Bpsten kapható. Ahol nincs lerakat, rendeljünk közvetlenül

Thierry A. Órangyal gyógyszerertárból, **Pregrada, Rohitsch** mellett.

Egy jó karban lévő

cséplőgépgarnitúra

jutányos áron eladó. — Ertekezni lehet és megtekinthető a tulajdonos Cseuz Imre állatorvosnál Csongrádon.

SIPOSS ISTVÁN Király-(Zsinór)-utcában lévő **Tóth Mátyás**-féle

h á z a

szabad kézből örök áron eladó. Ertekezhetni özv. Sipos Istvánnal az eladó házában.

Első minőségű **falitéglát**

és

fedélcserépet

napi áron szállít bármily mennyiségben

Kunszentmártoni Községi Téglagyár.

Ferenczy József.

Gazdák figyelmébe!

A gazdaközönségnek bátor vagyok ajánlani a legmérsékeltőbb áron a raktáramon lévő

zsákokat, vízmentes ponyvát

mindenféle méretben,

Me Cormick-féle világhírű **Manilla kévekötelet, a csépléshez**

kittinó minőségű I-ső osztályu

porosz szenet.

Kiváló tisztelettel

BERTA JOZSEF

fűszerkereskedő Kunszentmárton, Kossuth L. utca.

Egyben bátor vagyok téli szükségletre előjegyzésre ajánlani hasáb és fűrészelt fát, porosz és belöldi I. oszt. salgótarjáni szenet, a legolcsóbb napi áron.

Kiseb

üzlethelyiség

a Mátyás-király-utcában (volt Weisz Ignác-féle házban) kiadó. Bővebb értesítést ad a Schiffer Jakab Fiai cég.

Fényképészet

Tizenöt éve Kunszentmártonban jó hírnévnek örvendő fényképészeti műtermem most újonnan van berendezve. Ugyanis ott a legjobb kivitelű fényképek készü'nek és pedig, szalon-, táj-, csoport és színes képek. Valamint sirkőbe porcellánra égetett képek, ugyszintén

életnagyságu képek

a legjobb kivitelben.

Tisztelettel

Sáray Szabó Albert
fényképész.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy Kunszentmártonban a községháza átellenében 20 év óta fennálló

cipész üzletemet

saját házámban, vasut-utca 574. szám alá — a postahivatal átellenében — helyeztem át.

Raktáron tartok férfi, női és gyermekcipőket a legjobb kivitelben és legjutányosabb árakban, — mint eddig, ugy ezután is mindenkor a legjobb anyagokból előállítva. Kérem a mélyen tisztelt közönség szíves pártfogását továbbra is fentartani.

Magamat a nagybecsült közönség szíves pártfogásába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

Kakuk Matuzálem

uri és női cipész.

„VARAZSFUVOLA.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Varazsfuvola rendkívül kellemes 20 acél trombita hanggal és 4 erős bégóvel van ellátva. Díszes kivitelben, kotta füzettel, dallal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner

„Hangszer Király”

országszerte elismert legolcsóbb hangszerárúházában kapható.

Budapest, József-körút 15. — Gyorsító műhely
Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

ÚJ GABONABEVÁSÁRLÁSI**ÜZLET!**

Back Bernát Fiai szegedi gőzmalom r.-t. gabonabevásárlási kirendeltsége

Kunszentmártonban, a Tóth Márton-féle házban, a hidfőnél,

gabonabevásárlási üzletét

megnyitotta.

Bodzás József és Fia

ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOSOK,
KUNSZENTMÁRTON, SZÉCHENYI-UT.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy

asztalos műhelyünket

teljesen megnagyobbítottuk, ahol mindennemű

épület- és butormunkákat, a legjobb kivitelben és legpontosabban készítünk. — Kérjük a nagyérdemű közönség további nagybecsült pártfogását, s maradtunk kiváló tisztelettel

Bodzás József és Fia.

KISS ISTVÁNNAK a Jaksorban levő

10 köblös földje,

tanyaépülettel eladó. — Értekezheti a tulajdonossal Kunszentmárton, Mátyás király-u. 1299. sz.

Eladó föld.

A szentesi határban Szépe Lajos örökösének Királyság 4. számú (Jurinák-féle földből való)

97 hold tanyaföldjük

örök áron eladó. — Értekezni lehet Szentes, Kisér-ut 54 szám alatt.

Fűszerüzletberendezés

egész jókarban,

eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

2089/1k. 1913.

Árverési hirdetményi kivonat.

Tropa Mihály és neje Szakállas Mária végrehajthatónak, Balla Lajos és neje Balla Veronika végrehajthatást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 74 korona 85 fillér tőke, ennek 1913. évi február hó 25-től járó 5 % kamata, 18 korona 60 fillér és a még felmerülő költségeknek, úgy a csatlakozott végrehajthatók és pedig: Kiss M. József 469 korona 46 fillér tőke és járulékai, Orovec János 288 korona tőke és járulékai, Weisz-Testvérek 374 korona 15 fillér, Szolnoki Kereskedelmi Részvénytársaság 44 korona 28 fillér, Horpácsi Gergely 74 korona, E. Varga Mihály 384 korona tőke és járulékaiból álló követeléseinek kielégítése végett az 1881. évi 60. törvénycikk 144 §-a alapján és a 146 §. értelmében a kunszentmártoni kir. járásbírósg területén levő, Kunszentmárton községben fekvő és a kunszentmártoni 2254 számú betétben A + 1 sorszám, 337 helyrajzszám és Balla Lajos s neje Balla Veronika végrehajthatást szenvedettek nevén álló udvar és két gazdasági épülettel ellátott belteki házra 1312 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban következő feltételek mellett elrendeltetik:

1. Az árverés megtartására határidőül 1913. évi szeptember hó 16-ik napjának délelőtt 9 órája tüzetik ki a kir. járásbírósg árverési helyiségében.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadrészen alól nem fognak eladatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 6-án 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni és az 1908. 41. t.-c. 25. §-a értelmében az, aki a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tesz, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százalékáig megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, mert ha ennek elegendő nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

Kunszentmárton, 1913. június hó 19. dr. Pokomándy s. k., kir. jbiró.

A kiadmány hitelül: Donánszky, kir. tkvvezető.

NESTLÉ FÉLE
regbevaló GYERMEKISZT
 a legjobb és legolcsóbb
 ROBOZA K 1.80 MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
 a badobozt ingyen küld: HENRI NESTLÉ, Vevey, Svájc. 88

Egy jó családból való fiú helyből, esetleg vidékről

kereskedő tanoncnak

azonnal felvétetik. — Ugyszintén egy jobb családból származott leány, aki már fűszerüzletben alkalmazva volt, esetleg akarna üzletbe lépni, az állást betöltheti. Az érdeklődők felvilágosításért forduljanak

Berta József

fűszer- és vegyes-kereskedőhöz, Kunszentmárton.

Értesítés.

A t. közönség szives tudomására hozzuk, hogy sikerült nagyobb mennyiségű elsőrendű

bükkhasáb tűzifát

szerezniünk és azt a Körös-parton kiölelve árusítani fogjuk. Arajánlattal szivesen szolgálunk, előjegyzéseket már most is elfogadunk.

Egyben jelezzük, hogy fűrésztelepünkön puha

hulladékfa ölenként 24 koronáért kapható.

Kiváló tisztelettel

WEISZ TESTVÉREK

fakereskedők.

Tisztán

és világosan úgy kérje és fogadja el, ha szappant vesz, hogy

KOLOZSVÁRI (HEINRICH-féle)

Glycerin szappan

Tojás „

Mandula „

Márvány „

A kolozsvári gyógyszappan-gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait.

Aratásra és cséplésre!

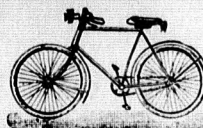
Szilva-pálinka 140 kor. literenként. Saját főzésű seprű-, törköly-pálinka, rum, bor, hordós és üveges sör, valamint szalonna és elsőrendű porosz kőszén a legolcsóbb ár mellett kapható:

Cseuz Kálmán

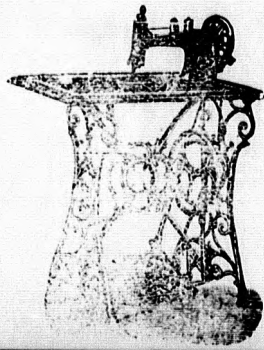
kereskedőnél, Kunszentmárton.

Kerékpározók

figyelmébe ajánlom, hogy az elismert kitűnő minőségű

ALFA KERÉKPÁROK

egyedárusítását képviselem,

Kunszentmárton és környékére tehát ezen gyártmányú kerékpárok **kizárólag** csak nálam kaphatók.

Varrógép, kerékpár, grammofon és lemezek gyári raktára. Gummik és mindenféle alkatrészek raktáron. Óra-ékszer, lát-szerárak, tajtpipa és kínai ezüstárak nagy raktára.

Tisztelettel

DÉVAI JENŐ

KUNSZENTMÁRTON.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ KAUCSUK KOMPOZITÍVÁL BEVONT SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

UTANZATTOL ÓVAKODJUNK!

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

kaucsuk kompozitioval bevont ruganyos, viharbiztos és időálló szagtalan fedéllemez. A jelenkor legjobb tetőfedéllemeze.

VÉGTELENÜL TARTÓS.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Szolnokon kapható:

Mezőgazdasági Szövetkezetnél.